

DIPUTACIÓN
DE ALICANTE

CONTRATACIÓN PÚBLICA RESPONSABLE:

**GUÍA PARA LA APLICACIÓN DE CONTRATOS RESERVADOS PARA
EMPRESAS DE INSERCIÓN SOCIAL Y CENTROS ESPECIALES DE
EMPLEO DE LA PROVINCIA DE ALICANTE**

Diputación de Alicante
Dirección: Av. de la Estación, 6, 03005 Alicante

Diseño: MentayChocolate Comunicación SL

Imprime: Graficas Juarez S.L.

Traducción: Traducciones Elche.

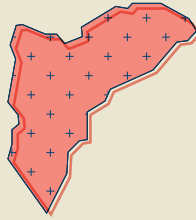
Bibliografía utilizada y páginas consultadas para la elaboración de esta guía.

- Foro de la Contratación socialmente responsable
- Observatorio de la Contratación Pública
- CERMI
- Cátedra de Economía Social y Cooperativa de la Universidad de La Laguna.
- AMEI
- SEPE
- Informe Jurídico sobre las medidas de reserva de contratos en el sector público.
Profesor Antonio Luis Martínez-Pujalte

- COCEMFE ALICANTE
www.cominet.org

- Empresas de inserción
AVEI
www.aveiweb.org

DUDAS Y CONSULTAS DEL CONTENIDO DE LA GUÍA:
dirigirse a reservadecontratos@diputacionalicante.es

CONTRATACIÓN PÚBLICA RESPONSABLE:

GUÍA PARA LA APLICACIÓN DE CONTRATOS RESERVADOS PARA EMPRESAS DE INSERCIÓN SOCIAL Y CENTROS ESPECIALES DE EMPLEO DE LA PROVINCIA DE ALICANTE

ÍNDICE

DIPUTACIÓN
DE ALICANTE

SALUDA

CARLOS MAZÓN

PRESIDENTE DE LA DIPUTACIÓN DE ALICANTE

PRESENTACIÓN

JUAN DE DIOS NAVARRO CABALLERO

DIPUTADO DE CONTRATACIÓN,

RESIDENTES INTERNACIONALES Y VOLUNTARIADO

CONCEPTOS BÁSICOS

¿QUÉ DICE LA LEGISLACIÓN?

LA OBLIGATORIEDAD DE RESERVAR CONTRATOS

PREGUNTAS Y RESPUESTAS

EMPRESAS DE INSERCIÓN Y CENTROS ESPECIALES DE EMPLEO EN LA
PROVINCIA DE ALICANTE.

Esta guía tiene por objeto orientar a las entidades del tercer sector y a los ayuntamientos, con el fin de ayudarles en el proceso de la contratación pública y sus licitaciones.

La actual legislación de contratos ha reconocido de manera expresa e inequívoca la posibilidad de utilizar la contratación pública para la consecución de objetivos sociales; esta ley modifica la disposición adicional 5ª del texto refundido de la ley de contratos del sector público que trata sobre los contratos reservados, permitiendo a cualquier administración pública “reservar la participación, fijando un porcentaje mínimo”, en la licitación, exclusivamente a Centros Especiales de Empleo y Empresas de Inserción.

La Diputación de Alicante, conocedora y sensible ante el hecho de que el empleo constituye, hoy en día, uno de los factores más determinantes a favor de la integración social, ha determinado aplicar los contenidos de la ley y hacer de la contratación pública una herramienta que favorezca la generación de empleo de los colectivos más desfavorecidos de nuestra provincia.

Por este motivo **nuestro compromiso en la Diputación de Alicante es la reserva del 7% de los contratos de licitación pública para empresas de inserción y centros especiales de empleo.** Y es nuestra labora animar al resto de administraciones públicas para que se unan a estas medidas.

Carlos Mazón Guixot
Presidente de la Diputación de Alicante

El empleo es una herramienta fundamental para favorecer la inclusión y participación social de todas las personas. Para lograr altos niveles de empleo, las administraciones públicas deben favorecer especialmente la inserción laboral de las personas con mayores dificultades de acceso al mercado de trabajo.

Concretamente, las administraciones públicas tienen la obligación de promover la inclusión laboral de las personas con discapacidad. En efecto, todas las administraciones públicas, incluidas las entidades locales, han de cumplir **la Convención sobre los Derechos de las Personas con Discapacidad, cuyo artículo 27 obliga a los Estados parte, entre otras medidas, a “emplear a personas con discapacidad en el sector público” y “promover el empleo de personas con discapacidad en el sector privado mediante políticas y medidas pertinentes, que pueden incluir programas de acción afirmativa, incentivos y otras medidas”.**

La principal herramienta para el cumplimiento de esta obligación es la reserva a personas con discapacidad al menos del 7% de las vacantes en las ofertas de empleo público, porcentaje que debería incluso incrementarse.

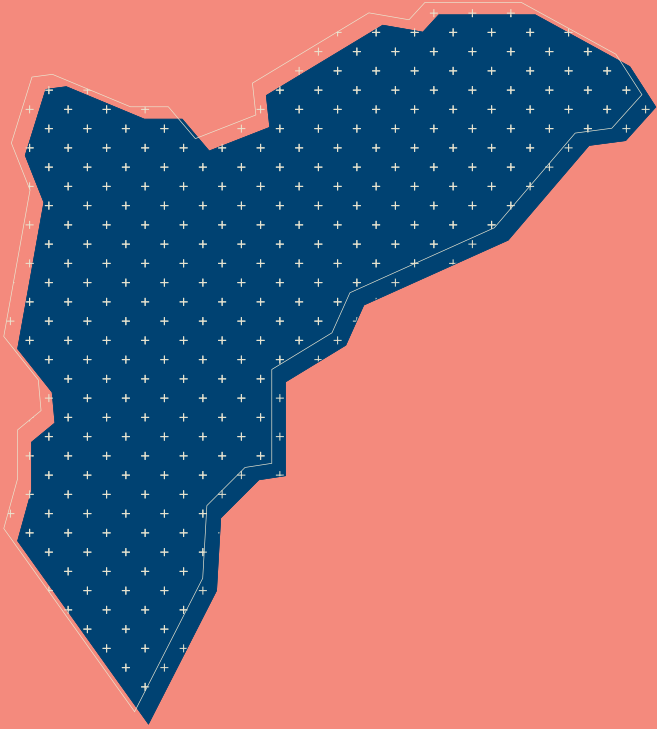
Pero otra de las líneas de acción más eficaces para impulsar la inserción laboral de las personas con discapacidad y otras personas en riesgo de exclusión social es la contratación pública. La contratación pública es de vital importancia en la economía española, pues el efecto de las contrataciones de las administraciones públicas incide en torno al **15% del PIB**. Y existen diversas medidas previstas en la Ley, de que pueden hacer uso las entidades locales, para convertir la contratación pública en una herramienta de política social, que contribuya concretamente al empleo de las personas con discapacidad. Una de ellas es la reserva de contratos a centros especiales de empleo y empresas de inserción.

Esta guía, editada por la **Diputación de Alicante**, tiene como objetivo llevar el contenido de la guía a los ayuntamientos, empresas de inserción y entidades de voluntariado, ya que es una oportunidad para sensibilizar y promover el voluntariado social, difundir las novedades legislativas y pautas en la contratación pública, que ponen encima de la mesa la importancia de los servicios de carácter social y de inserción laboral.

Esperamos que esta guía sea de interés y utilidad para la consecución del objetivo previsto.

Juan de Dios Navarro Caballero

Diputado de Contratación, Residentes Internacionales y Voluntariado

Antes de seguir con el desarrollo legislativo es importante aclarar conceptos básicos que nos vamos a encontrar en esta guía.

¿Qué es un contrato reservado?

Los contratos reservados han sido una de las grandes novedades para fortalecer la dimensión social de la contratación pública.

A través de esta figura jurídica **se faculta a cualquier administración pública (estatal, autonómica, provincial o local) para “reservar” un contrato, estableciendo que en su proceso de licitación sólo podrán participar los Centros Especiales de Empleo y Empresas de Inserción.**

Los contratos reservados implican que tan solo puedan ser admitidas a una licitación y/o resultar adjudicatarias los **Centros Especiales de Empleo (CEEs)** sin ánimo de lucro o de iniciativa social y las **Empresas de Inserción (EIs)**.

El contrato reservado constituye una figura legal de la contratación pública mediante la cual se **“limita la participación”**. De este modo, en el momento en el que una Administración Pública califica un contrato como reservado excluye a otro tipo de entidades, garantizando un efecto y un beneficio inmediato, pues al recaer la adjudicación en un CEE o una EI se favorece de manera directa e inmediata el empleo de las personas con discapacidad o de las personas desfavorecidas socialmente.

¿Qué es un Centro Especial de Empleo?

Los Centros Especiales de Empleo son empresas cuyo objetivo principal es realizar una actividad productiva de bienes o de servicios, participando regularmente en las operaciones del mercado, y tienen como finalidad el asegurar un empleo remunerado para las personas con discapacidad, favoreciendo su inclusión en el empleo ordinario.

Deben facilitar a los trabajadores con discapacidad servicios de ajuste personal y social, **y su plantilla ha de estar formada al menos en un 70% por personas con discapacidad**, sin contar a estos efectos el personal sin discapacidad dedicado a la prestación de servicios de ajuste personal y social.

Debe tenerse en cuenta, por otro lado, que sólo pueden participar en la licitación de los contratos reservados los Centros especiales de empleo de iniciativa social, que son aquellos que reúnen además dos características esenciales: **son promovidos y participados en más de un 50% por entidades sin ánimo de lucro o de reconocido carácter social o por sociedades mercantiles participadas mayoritariamente por esas entidades, y se comprometen a la reinversión íntegra de sus beneficios para la creación de oportunidades de empleo para personas con discapacidad, a través de ellos mismos o de otros Centros especiales de empleo de iniciativa social**

¿Qué es una Empresa de Inserción?

Las Empresas de Inserción son iniciativas económicas de carácter no lucrativo cuyo objeto social es la inserción socio-laboral de personas desempleadas en situación o riesgo de exclusión social a través de la realización de un trabajo remunerado.

Son por una opción de compra responsable que crea actividad y riqueza económica sobre todo de carácter local con un compromiso claro con la cohesión social y la sostenibilidad.

Se trata de una figura específica reconocida mediante la **Ley 44/2007, de 13 de diciembre**, para la regulación del régimen de las empresas de inserción.

Características de las empresas de Inserción:

El fin primordial de su objeto social es la inclusión sociolaboral de personas que presentan especiales dificultades de acceso al mercado laboral.

Están promovidas por una o varias entidades sin ánimo de lucro (incluidas las de derecho público) cuyo objeto social contemple la inserción social de personas especialmente desfavorecidas.

Entre el **30%** y el **50%** de su plantilla debe estar formada por personas en situación o riesgo de exclusión social.

Las personas en inserción pueden permanecer en la Empresa de Inserción, entre un mínimo de **6 meses** y un máximo de **3 años**.

Productivamente, pueden realizar cualquier tipo de actividad económica y operar o prestar sus servicios en cualquier parte del territorio nacional.

La figura de los contratos reservados se encuentra prevista en la legislación sobre contratación pública, concretamente en las **Disposiciones Adicionales 4ª y 48ª de la Ley 9/2017, de 8 de noviembre**, de Contratos del Sector Público.

De acuerdo con la Disposición Adicional 4ª, mediante acuerdo del Consejo de Ministros o del órgano competente en el ámbito de las Comunidades Autónomas y de las Entidades Locales, **se fijarán porcentajes mínimos de reserva del derecho a participar en los procedimientos de adjudicación de determinados contratos o de determinados lotes de los mismos a Centros Especiales de Empleo de iniciativa social y a Empresas de Inserción.**

Por su parte, la **Disposición Adicional 48ª** permite reservar la participación en determinados contratos de servicios de carácter social, cultural y de salud a organizaciones que cumplan las características siguientes:

Que su objetivo sea la realización de una misión de servicio público.

Que los beneficios se reinviertan con el fin de alcanzar el objetivo de la organización; o en caso de que se distribuyan o redistribuyan beneficios, la distribución o redistribución deberá realizarse con arreglo a criterios de participación.

Que las estructuras de dirección o propiedad de la organización que ejecute el contrato se basen en la propiedad de los empleados, o en principios de participación, o exijan la participación activa de los empleados, los usuarios o las partes interesadas.

Que no se haya adjudicado a la organización un contrato reservado con arreglo a la Disposición Adicional 48ª en los tres años precedentes.

¿Es obligatorio reservar contratos para empresas de Inserción Social y para Centros Especiales de Empleo?

Sí, es obligatorio. Sin excepciones, todas las administraciones públicas están obligadas a reservar una parte de sus contratos a Centros Especiales de Empleo o Empresas de Inserción. Es decir, la reserva de contratos prevista en la Disposición Adicional 4ª es obligatoria.

Además, existe también una posible reserva de contratos prevista en la Disposición Adicional 48ª, que tiene carácter facultativo.

No obstante, nuestra recomendación es que se haga uso únicamente de la reserva contenida en la Disposición Adicional 4ª, por ser más flexible en cuanto al tipo de contratos que pueden ser incluidos.

Contestaremos a continuación las principales cuestiones que pueden plantearse en relación con la reserva de contratos a Centros Especiales de Empleo y Empresas de Inserción.

¿Cuál ha de ser el porcentaje de la reserva?

Ha de ser fijado por la propia Entidad Local, a través del órgano que tenga atribuidas las competencias en materia de contratación: la Junta de Gobierno en los municipios de gran población, y el Pleno en los restantes.

Nuestra recomendación es que se establezca inicialmente un porcentaje del **4% de los contratos licitados cada año**, que, en función de la experiencia que se adquiera sobre su funcionamiento, podrá ser sucesivamente incrementado.

¿Qué tipología de contratos se reservan y cómo se determinan las actividades a desarrollar?

Los Ayuntamientos pueden fijar libremente el tipo de contratos y las actividades sobre los que girará la reserva.

No obstante, parece oportuno tener como marco de referencia el Anexo VI de la Ley de Contratos del Sector Público para licitar como reservados principalmente los tipos de contratos contemplados en ese Anexo, que enuncia principalmente servicios de limpieza, lavandería, hostelería y catering, transporte, imprenta, servicios administrativos, mantenimiento y reparación, y producción y venta de determinados artículos, tales como plantas, herramientas, artículos para eventos, u obsequios y regalos de empresa.

Habrà que tener en cuenta, además, las actividades que desarrollan los Centros Especiales de Empleo y Empresas de Inserción del ámbito territorial más próximo, para evitar que los contratos puedan quedar desiertos por ausencia de licitadores.

Por lo tanto, el primer paso que ha de dar cada Entidad Local es la adopción de un acuerdo, a través del órgano competente, que establezca el porcentaje y la tipología de los contratos reservados a Centros especiales de empleo y empresas de inserción.

¿La reserva es aplicable a los organismos autónomos locales y autonómicos?

Si, por la dependencia o vinculación que los organismos autónomos tienen con la Entidad Local, el acuerdo que adopte el órgano competente del Ayuntamiento será también de aplicación a sus organismos autónomos.

¿Qué tipología de contratos se reservan y cómo se determinan las actividades a desarrollar?

Ha de tratarse de Centros Especiales de Empleo o de Empresas de Inserción, registrados y calificados como tales.

En el caso de los Centros especiales de Empleo se exige además que sean de iniciativa social, lo que supone que han contar con los siguientes requisitos:

- a)** ser promovidos y participados, en más de un 50%, por entidades públicas o privadas, sin ánimo de lucro o con reconocido carácter social en sus Estatutos (ya sean asociaciones, fundaciones, corporaciones de derecho público, cooperativas de iniciativa social, otras entidades de la economía social, o incluso sociedades mercantiles que cumplan tales requisitos)
- b)** que en todos los casos, en sus Estatutos o en acuerdo social, se obliguen a la reinversión íntegra de sus beneficios para creación de oportunidades de empleo para personas con discapacidad, teniendo en todo caso la facultad de optar por reinvertirlos en el propio centro especial de empleo o en otros centros especiales de empleo de iniciativa social .

¿Pueden las UTEs optar a los contratos reservados?

Sí, son posibles las UTEs, pero el carácter de Centro Especial de Empleo de iniciativa o de Empresa de Inserción debe concurrir en todos y cada uno de los integrantes vde la UTE.

¿Se pueden establecer reservas en lotes concretos de un contrato?

Si, se puede dividir el contrato en lotes, y calificar uno o varios de esos lotes, como reservados, de forma que solamente puedan participar en su licitación las Empresas de Inserción o los Centros Especiales de Empleo.

¿Existe límite de importe de licitación en los contratos reservados?

No existe. Los contratos reservados pueden tener cualquier cantidad.

¿Los contratos reservados están abiertos a cualquier Empresa de Inserción o Centro Especial de Empleo de iniciativa social?

La calificación como reservado implica que solamente pueden ser admitidas a la licitación ambas tipologías de empresas, pero un contrato reservado no significa que todas las Empresas de Inserción ni todos los Centros Especiales de Empleo de iniciativa social puedan presentarse ni resultar adjudicatarios en todos los contratos. **¿Por qué? Porque el hecho de que se trate de contratos reservados, no exime a los licitantes de cumplir todos los requisitos especificados en el pliego de licitación.**

¿Se puede aplicar el contrato reservado en cualquier tipo de contrato y procedimiento de adjudicación?

Sí, no existe ninguna limitación. Puede calificarse como reservado un contrato de cualquier tipo. Además, puede calificarse como reservado un procedimiento abierto, restringido o negociado, un contrato menor o un acuerdo marco.

¿Hay alguna diferencia en el procedimiento de contratación entre los contratos reservados y los restantes contratos administrativos?

El procedimiento es idéntico, con dos únicas peculiaridades:

- a)** Se exige que figure en el anuncio de licitación la referencia a la Disposición Adicional 4ª de la 9/2017, de 8 de noviembre, de Contratos del Sector Público, exigencia que debe extenderse también al pliego de cláusulas administrativas particulares.
- b)** No es necesaria la aportación de garantía definitiva, salvo en los casos en los que el órgano de contratación, por motivos excepcionales, lo considere necesario y así lo justifique motivadamente en el expediente.

¿Qué ventajas tienen los contratos reservados?

Se podrían resumir las ventajas de los contratos reservados en los siguientes aspectos:

Tienen un respaldo legal consolidado tanto en el ámbito europeo como nacional.

Normalmente reducen el número de competidores – dado que lo limita a las empresas de inserción y centros especiales de empleo – reduciendo de esta manera la carga administrativa.

No supone ninguna disminución de las exigencias en cuanto a solvencia técnica y financiera. Los contratos reservados pueden llevar aparejado un pliego de condiciones similar, siendo las únicas diferencias la referencia a la Disposición Adicional 4ª de la Ley 9/2017, de 8 de noviembre, de Contratos del Sector Público, y los requisitos de los participantes.

Dado que los concurrentes son empresas de inserción y centros especiales de empleo, las empresas que participan serán, salvo contadas excepciones, del ámbito geográfico más próximo, permitiendo un mayor impacto de la contratación pública en la localidad donde tenga lugar.

Permiten realizar políticas sociales sin coste adicional, pues, al potenciar la actividad económica de empresas compuestas principalmente por trabajadores con discapacidad o en riesgo de exclusión social, contribuirán a generar oportunidades de empleo para estas personas.

Pueden producirse sinergias con otro tipo de políticas sociales, combinando programas de empleo y formación destinados a personas con discapacidad o en riesgo de exclusión social con este tipo de contratos.

EMPRESAS DE INSERCIÓN EN LA PROVINCIA DE ALICANTE

NOMBRE ENTIDAD	DIRECCIÓN	MATERIA
Promovida por la ASOCIACIÓN EL CERZO: INSERTADIX SLU	Partida Canal de confite, 60 (03400 Villena 966489602 699578644 info@insertadix.com	Revestimiento de suelos y paredes: Decoración con trencadís. -Jardinería y servicios de mantenimiento -Construcción y reformas --Fontanería --Limpieza -Medioambiente y reciclaje
A PUNTADAS EMPRESA SOCIAL	C/ Guillermo Marconi, 8-1º (P.I. Torrellano, 03203 Elx) 966624017 info@apuntadas.es	Merchandising, todo tipo de artículos de empresa textil y no textil.
PROYECTO LÁZARO	Prolongación Rosa de los Vientos nº 5. ALICANTE 03007 965204060 www.proyectolazaro.org	Reutilización y reciclaje de residuos textiles y enseres, con un objetivo : transformación social y de promoción de la inserción socio-laboral de personas en situación o en riesgo de exclusión social.

NOMBRE ENTIDAD	DIRECCIÓN	Localidad	Telf
ACTUACIONES INTEGRALES DE ALICANTE, S.L.ACTUA	C/ VIZCAYA 33	PETRER	673456458
ALICANTINO DE PODA SL	C/ ARZOBISPO LOACES, 9 BAJO	ALICANTE/ALACANT	965144242
AMFI ASOC PARA LA INTEGRACIÓN SOCIOLABORAL DE PERSONAS CON DISCAPACIDAD	AVDA. CHAPI, 67	ELDA	966981754
ASOC. CREVILLENTINA DE MINUSVALIDOS FISICOS	CL SAGRADO CORAZÓN DE JESÚS, 12	CREVILLENT	965401156
ASOC. DE MINUSVALIDOS FISICOS DE SANTA POLA	RAMON Y CAJAL 9 Y PARKING PUERTO SANTA POLA	SANTA POLA	649989330
ASOC. DOBLE AMOR DE PADRES MINUSVALIDOS	CAMI DEL DOBLE AMOR, 6	BENIDORM	965853739
ASOC. PRO- DEF. PSIQUICOS DE DENIA Y SU COMARCA	C/ ALCALDE SALVADOR CABRERA 40	ONDARA	966476248
ASOCIACION ALICANTINA DE INTEGRACIÓN Y DESARROLLO	C/ DOCTOR JIMÉNEZ DÍAZ, 7-4º-C	ALICANTE	639788035
AVICOLA AGUAMARGA, S.L.	AVDA. SALAMANCA 27	ALICANTE	902005848
BABILON EMPLEA SL	C/ TOMÁS PICÓ 5, 1A	IBI	965554068
CAPACIS SL	C/ EL CAMÍ 40 BAJO LOCAL 2	ALCOY/ALCOI	965549186
CEE APROSEDECO SL	ALCALDE SALVADOR CABRERA, 40	ONDARA	696060911

CENTROS ESPECIALES DE EMPLEO PROVINCIA DE ALICANTE

NOMBRE ENTIDAD	DIRECCIÓN	Localidad	Telf
DISCLEAN CEE VALENCIA,S.L.	C/ SAN PABLO, 44	ALICANTE/ALACANT	646427455
EMPLEOASPE.DISC., S.L.	LEPANTO S/N Y C/ VICENTE CERVERA, 59	ASPE	965493151
FUERTES LA MANCHA S.L.U.	C/ JADE S/N (ALCAMPO LA ZENIA)	ORIHUELA	
FUNDACION PRIVADA DISCAPACALL DE LA COMUNIDAD VALE	PARTIDA DE BENIADLA, S/N	DENIA	934870423
GRUPO NET RESPONSABILIDAD SOCIAL CORPORATIVA,S.L.	C/ PETREL,23 POL. INDUSTRIAL DE CARRÚS	ELCHE/ELX	902884477
IBERGEST CENTRO ESPECIAL DE EMPLEO,S.L.	CARRETERA DE OCAÑA, 39	ALICANTE/ALACANT	965113755
ILUNION LAVANDERIAS SAU	POLÍGONO INDUSTRIAL, 2 117-ACL. PARTIDA DE ALTABIX 03291	ELCHE/ELX	965422909
INICIA CENTRO ESPECIAL DE EMPLEO	C/ LA PAZ, 194 - BAJO	TORREVIEJA	966705294
INTEGRACIÓN LABORAL DESPERTAR,S.L.U	C/ REYES CATOLICOS, 11-13, 1º IZQ	CASTALLA	965560869
INTEGRACION LABORAL DISCAPACITADOS DE ORIHUELA SL	AVDA. DOCTOR GARCIA ROGEL, S/N (PALMERAL ORIHUELA)	ORIHUELA	966744748
JERA AVANZA LEVANTE SL	C/ TRANSPORTES, 16-1 BAJO	ALICANTE/ALACANT	617250713
LAVANDERÍA INDUSTRIAL DOBLE AMOR LIDA SL	CAMÍ DEL DOBLE AMOR, 6 UNIV. ALCTE, MIG. HNDEZ,	BENIDORM	965853739
LIMENCOP SL	COCENTAINA, MURO D'ALCOI	ALICANTE/ALACANT	902005848

CENTROS ESPECIALES DE EMPLEO PROVINCIA DE ALICANTE

NOMBRE ENTIDAD	DIRECCIÓN	Localidad	
MANTENIMENT D'ESPAIS VERDS D'ELX SA	C/ MESALINA,12	ELCHE/ELX	966658063
TERRAMAR SA	PARTIDA DE AGUAMARGA S/N	ALICANTE/ALACANT	902005848
TODO SERVICIOS	CL. FERRIZ, 14	VILLENA	965057913
INSERTA EMPLEO (FUNDACIÓN ONCE)	AVDA. AGUILERA, 43 4ªPL	ALICANTE/ALACANT	965116118
ADIS VEGA BAJA CEE Jardinería y regalos solidarios.	C/ ANGELINO FONS 1	BENEJUZAR	650634845

REGISTRO ENTIDADES COMUNIDAD VALENCIANA

Fuente: Generalitat Valenciana

www.gva.es

REGISTRO DE LA DIRECCIÓN TERRITORIAL DE LABORA - ALICANTE
C/ PINTOR LORENZO CASANOVA, 6
03003 Alacant/Alicante
NORMATIVA

****Ley 44/2007**, de 13 de diciembre de Regulación del Régimen de las Empresas de Inserción

****Ley 1/2007**, de 5 de febrero de la Generalitat, por la que se regulan las empresas de inserción para fomentar la inclusión social en la Comunitat Valenciana

****Decreto 81/2009**, de 12 de junio, del Consell, por el que se dictan normas de desarrollo para la calificación, registro y fomento de las empresas de inserción en la Comunitat Valenciana (DOCV nº 6036, de 16/06/09)

****Corrección de errores del Decreto 81/2009**, de 12 de junio, del Consell, por el que se dictan normas de desarrollo para la calificación, registro y fomento de las empresas de inserción en la Comunitat Valenciana (DOCV nº 6116, de 5/10/09).

DIPUTACIÓN
DE ALICANTE

CONTRACTACIÓ PÚBLICA RESPONSABLE:

GUIA PER A L'APLICACIÓ DE CONTRACTES RESERVATS PER A EMPRESSES D'INSERCIÓ SOCIAL I CENTRES ESPECIALS D'OCUPACIÓ DE LA PROVÍNCIA D'ALACANT

Diputació d'Alacant

Adreça: Av. de la Estación, 6, 03005 Alicante

Disseny: MentayChocolate Comunicació SL

Imprimix: Graficas Juarez S.L.

Traducció: Traducciones Elche.

Bibliografia utilitzada i pàgines consultades per a l'elaboració d'aquesta guia.

- Fòrum de la Contractació socialment responsable
- Observatori de la Contractació Pública
- CERMI
- Càtedra d'Economia Social i Cooperativa de la Universitat de La Laguna.
- AMEI
- SEPE

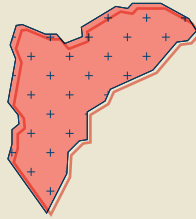
- Informe Jurídico sobre las medidas de reserva de contratos en el sector público.
Profesor Antonio Luis Martínez-Pujalte

- COCEMFE ALICANTE
www.cominet.org

- Empresas de inserción
AVEI
www.aveiweb.org

DUBTES I CONSULTES DEL CONTINGUT DE LA GUIA

Dirigir-se a reservadecontratos@diputacionalicante.es

CONTRACTACIÓ PÚBLICA RESPONSABLE:

GUIA PER A L'APLICACIÓ DE CONTRACTES RESERVATS PER A
EMPRESSES D'INSERCIÓ SOCIAL I CENTRES ESPECIALS
D'OcupACIÓ DE LA PROVÍNCIA D'ALACANT

ÍNDEX

DIPUTACIÓ
DE ALICANTE

SALUDA

CARLOS MAZÓN

PRESIDENT DE LA DIPUTACIÓ D'ALACANT

PRESENTACIÓ

JUAN DE DIOS NAVARRO CABALLERO

DIPUTAT DE CONTRACTACIÓ,
RESIDENTS INTERNACIONALS I VOLUNTARIAT

CONCEPTES BÀSICS

QUÈ DIU LA LEGISLACIÓ?

L'OBLIGATORIETAT DE RESERVAR CONTRACTES

PREGUNTES I RESPOSTES

EMPRESSES D'INSERCIÓ I CENTRES ESPECIALS D'OcupACIÓ A LA
PROVÍNCIA D'ALACANT.

Aquesta Guia té per objecte orientar a les entitats del tercer sector i els ajuntaments, amb la finalitat d'ajudar-los en el procés de la contractació pública i les seues licitacions.

L'actual legislació de contractes ha reconegut de manera expressa i inequívoca la possibilitat d'utilitzar la contractació pública per a la consecució d'objectius socials; aquesta Llei modifica la disposició addicional 5a del text refós de la llei de contractes del sector públic que tracta sobre els contractes reservats, que permet a qualsevol administració pública “reservar la participació, fixant un percentatge mínim”, en la licitació, exclusivament a Centres Especials d'Ocupació i Empreses d'Inserció.

La Diputació d'Alacant, coneixedora i sensible davant el fet que l'ocupació constitueix, hui dia, un dels factors més determinants a favor de la integració social, ha determinat aplicar els continguts de la llei i fer de la contractació pública una eina que afavorisca la generació d'ocupació dels col·lectius més desfavorits de la nostra província.

Per aquest motiu el nostre compromís en la Diputació d'Alacant és la reserva del 7% dels contractes de licitació pública per a empreses d'inserció i centres especials d'ocupació. I és la nostra labor animar a la resta d'administracions públiques perquè s'unisquen a aquestes mesures.

Carlos Mazón Guixot
President de la Diputació d'Alacant

L'ocupació és una eina fonamental per a afavorir la inclusió i participació social de totes les persones. Per a aconseguir alts nivells d'ocupació, les administracions públiques han d'afavorir especialment la inserció laboral de les persones amb majors dificultats d'accés al mercat de treball.

Concretament, les administracions públiques tenen l'obligació de promoure la inclusió laboral de les persones amb discapacitat. En efecte, totes les administracions públiques, incloses les entitats locals, han de complir **la Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, l'article de la qual 27 obliga als Estats part, entre altres mesures, a “contractar a persones amb discapacitat en el sector públic” i “promoure l'ocupació de persones amb discapacitat en el sector privat mitjançant polítiques i mesures pertinents, que poden incloure programes d'acció afirmativa, incentius i altres mesures”.**

La principal eina per al compliment d'aquesta obligació és la reserva, a persones amb discapacitat, d'almenys el 7% de les vacants en les ofertes d'ocupació pública, percentatge que hauria fins i tot d'incrementar-se.

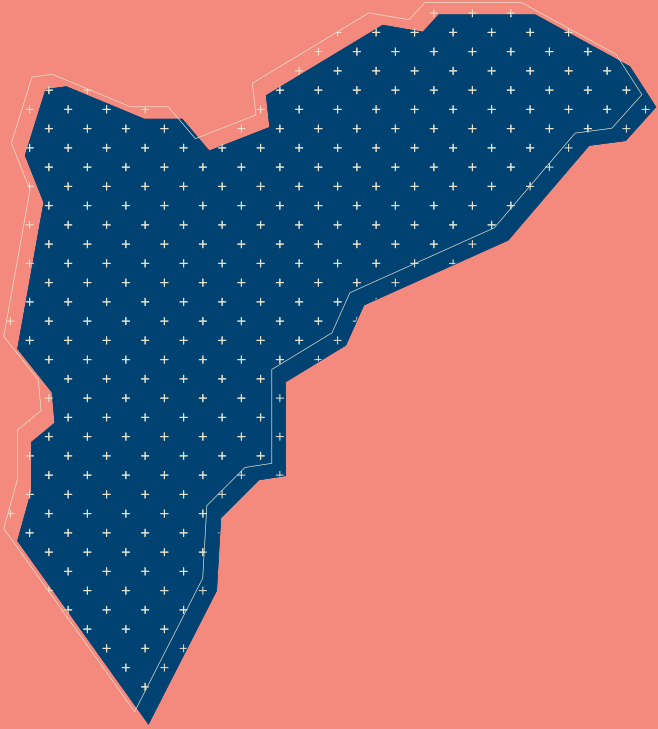
Però una altra de les línies d'acció més eficaces per a impulsar la inserció laboral de les persones amb discapacitat i altres persones en risc d'exclusió social és la contractació pública. La contractació pública és de vital importància en l'economia espanyola, perquè l'efecte de les contractacions de les administracions públiques incideix entorn al **15% del PIB**. I existeixen diverses mesures previstes en la Llei, de les quals poden fer ús les entitats locals, per a convertir la contractació pública en una eina de política social, que contribuísca concretament a l'ocupació de les persones amb discapacitat. Una d'elles és la reserva de contractes a centres especials d'ocupació i empreses d'inserció.

Aquesta guia, editada per la **Diputació d'Alacant**, té com a objectiu portar el contingut de la guia als ajuntaments, empreses d'inserció i entitats de voluntariat, ja que és una oportunitat per a sensibilitzar i promoure el voluntariat social, difondre les novetats legislatives i pautes en la contractació pública, que posen damunt de la taula la importància dels serveis de caràcter social i d'inserció laboral.

Esperem que aquesta guia siga d'interés i utilitat per a la consecució de l'objectiu previst.

Juan de Dios Navarro Caballero

Diputat de Contractació, Residents Internacionals i Voluntariat

Abans de seguir amb el desenvolupament legislatiu és important aclarir conceptes bàsics que ens trobarem en aquesta guia.

Què és un contracte reservat?

↑ Els contractes reservats han sigut una de les grans novetats per a enfortir la dimensió social de la contractació pública.

A través d'aquesta figura jurídica **es faculta a qualsevol administració pública (estatal, autonòmica, provincial o local) per a “reservar” un contracte, establint que en el seu procés de licitació només podran participar els Centres Especials d'Ocupació i Empreses d'Inserció.**

Els contractes reservats impliquen que tan sols puguen ser admeses a una licitació i/o resultar adjudicatàries els **Centres Especials d'Ocupació (CEOs)** sense ànim de lucre o d'iniciativa social i les **Empreses d'Inserció (Els).**

↑ El contracte reservat constitueix una figura legal de la contractació pública mitjançant la qual es **"limita la participació"**. D'aquesta manera, en el moment en el qual una Administració Pública qualifica un contracte com a reservat exclou a altres tipus d'entitats, i garanteix un efecte i un benefici immediat, doncs en recaure l'adjudicació en un CEO o una El s'afavoreix de manera directa i immediata l'ocupació de les persones amb discapacitat o de les persones desfavorides socialment.

Què és un Centre especial d'Ocupació?

↑ Els Centres Especials d'Ocupació són empreses l'objectiu principal de les quals és realitzar una activitat productiva de béns o de serveis, participant regularment en les operacions del mercat, i tenen com a finalitat assegurar una ocupació remunerada per a les persones amb discapacitat, i afavoreixen d'aquesta manera la seua inclusió en l'ocupació ordinària.

↑ Han de facilitar als treballadors amb discapacitat serveis d'ajust personal i social, **i la seua plantilla ha d'estar formada almenys en un 70%** per persones amb discapacitat, sense comptar a aquest efecte el personal sense discapacitat dedicat a la prestació de serveis d'ajust personal i social.

T S'ha de tindre en compte, d'altra banda, que només poden participar en la licitació dels contractes reservats els Centres especials d'ocupació d'iniciativa social, que són aquells que reuneixen a més dues característiques essencials: **són promoguts i participats en més d'un 50% per entitats sense ànim de lucre o de reconegut caràcter social o per societats mercantils participades majoritàriament per aqueixes entitats, i es comprometen a la reinversió íntegra dels seus beneficis per a la creació d'oportunitats d'ocupació per a persones amb discapacitat, per mitjà d'ells mateixos o d'altres Centres especials d'ocupació d'iniciativa social.**

Què és una Empresa d'Inserció?

T Les **Empreses d'Inserció** són iniciatives econòmiques de caràcter no lucratiu l'objecte social de les quals és la inserció sociolaboral de persones desocupades en situació o risc d'exclusió social a través de la realització d'un treball remunerat.

Són per una **opció de compra responsable** que crea activitat i riquesa econòmica sobretot de caràcter local amb un **compromís clar amb la cohesió social i la sostenibilitat**.

Es tracta d'una figura específica reconeguda mitjançant la Llei 44/2007, de 13 de desembre, per a la regulació del règim de les empreses d'inserció.

Característiques de les empreses d'Inserció:

La finalitat primordial del seu objecte social és la inclusió sociolaboral de persones que presenten especials dificultats d'accés al mercat laboral.

Estan promogudes per una o diverses entitats sense ànim de lucre (incloses les de dret públic) l'objecte social de les quals contemple la inserció social de persones especialment desfavorides.

Entre el **30%** i el **50%** de la seua plantilla ha d'estar formada per persones en situació o risc d'exclusió social.

Les persones en inserció poden romandre en l'Empresa d'Inserció, entre un mínim de **6 mesos** i un màxim de **3 anys**.

Productivament, poden realitzar qualsevol tipus d'activitat econòmica i operar o prestar els seus serveis en qualsevol part del territori nacional.

La figura dels contractes reservats es troba prevista en la legislació sobre contractació pública, concretament en les **Disposicions Addicionals 4a i 48a de la Llei 9/2017, de 8 de novembre**, de Contractes del Sector Públic.

D'acord amb la Disposició Addicional 4a, mitjançant Acord del Consell de Ministres o de l'òrgan competent en l'àmbit de les Comunitats Autònomes i de les Entitats Locals, **es fixaran percentatges mínims de reserva del dret a participar en els procediments d'adjudicació de determinats contractes o de determinats lots dels mateixos a Centres Especials d'Ocupació d'iniciativa social i a empreses d'inserció.**

La Disposició Addicional 48a, per part seua permet reservar la participació en determinats contractes de serveis de caràcter social, cultural i de salut a organitzacions que complisquen les característiques següents:

Que el seu objectiu siga la realització d'una missió de servei públic.

Que els beneficis es reinvertisquen amb la finalitat d'aconseguir l'objectiu de l'organització; o en cas que es distribuïsquen o redistribuïsquen beneficis, la distribució o redistribució haurà de realitzar-se conforme a criteris de participació.

Que les estructures de direcció o propietat de l'organització que execute el contracte es basen en la propietat dels empleats, o en principis de participació, o exigisquen la participació activa dels empleats, els usuaris o les parts interessades.

Que no s'haja adjudicat a l'organització un contracte reservat conforme a la Disposició Addicional 48a en els tres anys precedents.

És obligatori reservar contractes per a empreses d'inserció social i per a Centres Especials d'Ocupació?

Sí, és obligatori. Sense excepcions, totes les administracions públiques estan obligades a reservar una part dels seus contractes a Centres Especials d'Ocupació o Empreses d'Inserció. És a dir, la reserva de contractes prevista en la Disposició Addicional 4a és obligatòria.

A més, existeix també una possible reserva de contractes prevista en la Disposició Addicional 48a, que té caràcter facultatiu.

No obstant això, la nostra recomanació és que es faça ús únicament de la reserva continguda en la Disposició Addicional 4a, per ser més flexible quant al tipus de contractes que poden ser inclosos.

Contestarem a continuació les principals qüestions que poden plantejar-se en relació amb la reserva de contractes a Centres Especials d'Ocupació i Empreses d'Inserció.

Quin ha de ser el percentatge de la reserva?

Ha de ser fixat per la mateixa Entitat Local, a través de l'òrgan que tinga atribuïdes les competències en matèria de contractació: la Junta de Govern en els municipis de gran població, i el Ple en la resta.

La nostra recomanació és que s'establisca inicialment un percentatge del **4% dels contractes licitats cada any**, que, en funció de l'experiència que s'adquirisca sobre el seu funcionament, podrà ser successivament incrementat.

Quina tipologia de contractes es reserven i com es determinen les activitats a desenvolupar?

Els Ajuntaments poden fixar lliurement el tipus de contractes i les activitats sobre els quals girarà la reserva.

No obstant això, sembla oportú tindre com a marc de referència l'Annex VI de la Llei de Contractes del Sector Públic per a licitar com a reservats principalment el tipus de contractes contemplats en aqueix Annex, que enuncia principalment serveis de neteja, bugaderia, hostaleria i càtering, transport, impremta, serveis administratius, manteniment i reparació, i producció i venda de determinats articles, com ara plantes, eines, articles per a esdeveniments, o obsequis i regals d'empresa.

Caldrà tindre en compte, a més, les activitats que desenvolupen els Centres Especials d'Ocupació i Empreses d'Inserció de l'àmbit territorial més pròxim, per a evitar que els contractes puguen quedar deserts per absència de licitadors.

Per tant, el primer pas que ha de donar cada Entitat Local és l'adopció d'un acord, a través de l'òrgan competent, que establisca el percentatge i la tipologia dels contractes reservats a Centres especials d'ocupació i empreses d'inserció.

La reserva és aplicable als organismes autònoms locals i autonòmics?

Sí, per la dependència o vinculació que els Organismes autònoms tenen amb l'Entitat Local, l'acord que adopte l'òrgan competent de l'Ajuntament serà també d'aplicació als seus organismes autònoms.

Quin tipus d'entitats poden participar en els contractes reservats i quines condicions han de complir?

Ha de tractar-se de Centres Especials d'Ocupació o d'Empreses d'Inserció, registrats i qualificats com a tals.

En el cas dels Centres especials d'ocupació s'exigeix a més que siguin d'iniciativa social, la qual cosa suposa que han comptar amb els següents requisits:

- a)** ser promoguts i participats, en més d'un 50%, per entitats públiques o privades, sense ànim de lucre o amb reconegut caràcter social en els seus Estatuts (ja siguin associacions, fundacions, corporacions de dret públic, cooperatives d'iniciativa social, altres entitats de l'economia social, o fins i tot societats mercantils que complisquen tals requisits)
- b)** Que en tots els casos, en els seus Estatuts o en acord social, s'obliguen a la reinversió íntegra dels seus beneficis per a creació d'oportunitats d'ocupació per a persones amb discapacitat, tenint en tot cas la facultat d'optar per reinvertir-los en el propi centre especial d'ocupació o en altres centres especials d'ús d'iniciativa social.

Poden les UTEs optar als contractes reservats?

Sí, són possibles les UTEs, però el caràcter de Centre Especial d'Ocupació d'iniciativa o d'Empresa d'Inserció ha de concórrer en tots i cadascun dels integrants de la UTE.

Es poden establir reserves en lots concrets d'un contracte?

Sí, el contracte es pot dividir en lots, i qualificar un o diversos d'aqueixos lots, com a reservats, de manera que únicament puguin participar en la seua licitació les Empreses d'Inserció o els Centres Especials d'Ocupació.

Existeix límit d'import de licitació en els contractes reservats?

No existeix. Els contractes reservats poden tindre qualsevol quantitat.

Els contractes reservats estan oberts a qualsevol Empresa d'Inserció o Centre Especial d'Ocupació d'iniciativa social?

La qualificació com a reservat implica que només poden ser admeses a la licitació totes dues tipologies d'empreses, però un contracte reservat no significa que totes les Empreses d'Inserció ni tots els Centres Especials d'Ocupació d'iniciativa social puguin presentar-se ni resultar adjudicatari en tots els contractes.

Per què? Perquè el fet que es tracte de contractes reservats, no exigeix els licitadors de complir tots els requisits especificats en el plec de licitació.

Es pot aplicar el contracte reservat en qualsevol tipus de contracte i procediment d'adjudicació?

Sí, no existeix cap limitació. Pot qualificar-se com a reservat un contracte de qualsevol tipus. A més, pot qualificar-se com a reservat un procediment obert, restringit o negociat, un contracte menor o un acord marc.

Hi ha alguna diferència en el procediment de contractació entre els contractes reservats i la resta de contractes administratius?

El procediment és idèntic, amb dues úniques peculiaritats:

- a)** S'exigeix que figure en l'anunci de licitació la referència a la Disposició Addicional 4a de la 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic, exigència que ha d'estendre's també al plec de clàusules administratives particulars.
- b)** no és necessària l'aportació de garantia definitiva, excepte en els casos en els quals l'òrgan de contractació, per motius excepcionals, ho considere necessari i així ho justifique motivadament en l'expedient.

Quins avantatges tenen els contractes reservats?

Els avantatges dels contractes reservats es podrien resumir en els següents aspectes:

Tenen un suport legal consolidat tant en l'àmbit europeu com nacional.

Normalment redueixen el nombre de competidors – atès que el limita a les empreses d'inserció i centres especials d'ocupació – i disminueix d'aquesta manera la càrrega administrativa.

No suposa cap disminució de les exigències quant a solvència tècnica i financera. Els contractes reservats poden portar aparellat un plec de condicions similar, i són les úniques diferències la referència a la Disposició Addicional 4a de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic, i els requisits dels participants.

Atès que els concurrents són empreses d'inserció i centres especials d'ocupació, les empreses que participen seran, excepte comptades excepcions, de l'àmbit geogràfic més pròxim, per tal de permetre un major impacte de la contractació pública en la localitat on tinga lloc.

Permeten realitzar polítiques socials sense cost addicional, doncs, en potenciar l'activitat econòmica d'empreses compostes principalment per treballadors amb discapacitat o en risc d'exclusió social, contribuïran a generar oportunitats d'ocupació per a aquestes persones.

Poden produir-se sinergies amb una altra mena de polítiques socials, combinant programes d'ocupació i formació destinats a persones amb discapacitat o en risc d'exclusió social amb aquest tipus de contractes.

EMPRESAS D'INSERCIÓ A LA PROVÍNCIA D'ALACANT

NOM ENTITAT	ADREÇA	MATÈRIA
Promovida por la ASOCIACIÓN EL CEREZO: INSERTADIX SLU	Partida Canal de confite, 60 (03400 Villena 966489602 699578644 info@insertadix.com	Revestimiento de suelos y paredes: Decoración con trencadís. -Jardinería y servicios de mantenimiento -Construcción y reformas --Fontanería --Limpieza -Medioambiente y reciclaje
A PUNTADAS EMPRESA SOCIAL	C/ Guillermo Marconi, 8-1º (P.I. Torrellano, 03203 Elx) 966624017 info@apuntadas.es	Merchandising, todo tipo de artículos de empresa textil y no textil.
PROYECTO LÁZARO	Prolongación Rosa de los Vientos nº 5. ALICANTE 03007 965204060 www.proyectolazaro.org	Reutilización y reciclaje de residuos textiles y enseres, con un objetivo: transformación social y de promoción de la inserción socio-laboral de personas en situación o en riesgo de exclusión social.

NOM ENTITAT	ADREÇA	Localitat	Telf
ACTUACIONES INTEGRALES DE ALICANTE, S.L.ACTUA	C/ VIZCAYA 33	PETRER	673456458
ALICANTINO DE PODA SL	C/ ARZOBISPO LOACES, 9 BAJO	ALICANTE/ALACANT	965144242
AMFI ASOC PARA LA INTEGRACIÓN SOCIOLABORAL DE PERSONAS CON DISCAPACIDAD	AVDA. CHAPI, 67	ELDA	966981754
ASOC. CREVILLENTINA DE MINUSVALIDOS FISICOS	CL SAGRADO CORAZÓN DE JESÚS, 12	CREVILLENT	965401156
ASOC. DE MINUSVALIDOS FISICOS DE SANTA POLA	RAMON Y CAJAL 9 Y PARKING PUERTO SANTA POLA	SANTA POLA	649989330
ASOC. DOBLE AMOR DE PADRES MINUSVALIDOS	CAMI DEL DOBLE AMOR, 6	BENIDORM	965853739
ASOC. PRO- DEF. PSIQUICOS DE DENIA Y SU COMARCA	C/ ALCALDE SALVADOR CABRERA 40	ONDARA	966476248
ASOCIACION ALICANTINA DE INTEGRACIÓN Y DESARROLLO	C/ DOCTOR JIMÉNEZ DÍAZ, 7-4º-C	ALICANTE/ALACANT	639788035
AVICOLA AGUAMARGA, S.L.	AVDA. SALAMANCA 27	ALICANTE/ALACANT	902005848
BABILON EMPLEA SL	C/ TOMÁS PICÓ 5, 1A	IBI	965554068
CAPACIS SL	C/ EL CAMÍ 40 BAJO LOCAL 2	ALCOY/ALCOI	965549186
CEE APROSEDECO SL	ALCALDE SALVADOR CABRERA, 40	ONDARA	696060911

CENTRES ESPECIALS D'OCCUPACIÓ

PROVÍNCIA D'ALACANT

NOM ENTITAT	ADREÇA	Localitat	Telf
DISCLEAN CEE VALENCIA,S.L.	C/ SAN PABLO, 44	ALICANTE/ALACANT	646427455
EMPLEOASPE.DISC., S.L.	LEPANTO S/N Y C/ VICENTE CERVERA, 59	ASPE	965493151
FUERTES LA MANCHA S.L.U.	C/ JADE S/N (ALCAMPO LA ZENIA)	ORIHUELA	
FUNDACION PRIVADA DISCAPACALL DE LA COMUNIDAD VALE	PARTIDA DE BENIADLA, S/N	DENIA	934870423
GRUPO NET RESPONSABILIDAD SOCIAL CORPORATIVA,S.L.	C/ PETREL,23 POL. INDUSTRIAL DE CARRÚS	ELCHE/ELX	902884477
IBERGEST CENTRO ESPECIAL DE EMPLEO,S.L.	CARRETERA DE OCAÑA, 39	ALICANTE/ALACANT	965113755
ILUNION LAVANDERIAS SAU	POLÍGONO INDUSTRIAL, 2 117-ACL. PARTIDA DE ALTABIX 03291	ELCHE/ELX	965422909
INICIA CENTRO ESPECIAL DE EMPLEO	C/ LA PAZ, 194 - BAJO	TORREVIEJA	966705294
INTEGRACIÓN LABORAL DESPERTAR,S.L.U	C/ REYES CATOLICOS, 11-13, 1º IZQ	CASTALLA	965560869
INTEGRACION LABORAL DISCAPACITADOS DE ORIHUELA SL	AVDA. DOCTOR GARCIA ROGEL, S/N (PALMERAL ORIHUELA)	ORIHUELA	966744748
JERA AVANZA LEVANTE SL	C/ TRANSPORTES, 16-1 BAJO	ALICANTE/ALACANT	617250713
LAVANDERÍA INDUSTRIAL DOBLE AMOR LIDA SL	CAMÍ DEL DOBLE AMOR, 6 UNIV. ALCTE, MIG. HNDEZ,	BENIDORM	965853739
LIMENCOP SL	COCENTAINA, MURO D'ALCOI	ALICANTE/ALACANT	902005848

CENTRES ESPECIALS D'OCCUPACIÓ PROVÍNCIA D'ALACANT

NOM ENTITAT	ADREÇA	Localitat	Telf
MANTENIMENT D'ESPAIS VERDS D'ELX SA	C/ MESALINA,12	ELCHE/ELX	966658063
TERRAMAR SA	PARTIDA DE AGUAMARGA S/N	ALICANTE/ALACANT	902005848
TODO SERVICIOS	CL. FERRIZ, 14	VILLENA	965057913
INSERTA EMPLEO (FUNDACIÓN ONCE)	AVDA. AGUILERA, 43 4ªPL	ALICANTE/ALACANT	965116118
ADIS VEGA BAJA CEE Jardinería y regalos solidarios.	C/ ANGELINO FONS 1	BENEJUZAR	650634845

REGISTRE ENTITATS COMUNITAT VALENCIANA

10

Fuente: Generalitat Valenciana
www.gva.es

REGISTRE DE LA DIRECCIÓ TERRITORIAL DE LABORA
C/ PINTOR LORENZO CASANOVA, 6
03003 Alacant/Alicante

NORMATIVA

****Llei 44/2007**, de 13 de desembre de Regulació del Règim de les Empreses d'Inserció.

****Llei 1/2007**, de 5 de febrer de la Generalitat, per la qual es regulen les empreses d'inserció per a fomentar la inclusió social en la Comunitat Valenciana

****Decret 81/2009**, de 12 de juny, del Consell, pel qual es dicten normes de desenvolupament per a la qualificació, registre i foment de les empreses d'inserció en la Comunitat Valenciana (DOCV núm. 6036, de 16/06/09)

****Correcció d'errors del Decret 81/2009**, de 12 de juny, del Consell, pel qual es dicten normes de desenvolupament per a la qualificació, registre i foment de les empreses d'inserció en la Comunitat Valenciana (DOCV núm. 6116, de 5/10/09).

**DIPUTACIÓN
DE ALICANTE**

Contratación pública responsable: Guía para la aplicación de contratos reservados para empresas de inserción social y centros especiales de empleo de la provincia de Alicante